

COMITETUL ROMÂN ICOMOS ÎN ANUL 1991

Dependent în continuare, în foarte mare măsură, de Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice ca și de Ministerul Culturii care-i asigură în principal finanțarea acțiunilor, comitetul național, reactivat la mijlocul anului 1990, s-a străduit chiar și în aceste condiții să organizeze acțiuni proprii care să diversifice și să îmbogățească inițiativele din domeniu.

Probabil că principalul succes înregistrat pe durata anului încheiat constă din schimbul de studenți și de specialiști tineri, direcție de activitate în care, date fiind îndelungata absență a legăturilor internaționale și necesitatea pregătirii profesionale a unei generații tinere de specialiști, orice realizare este mai mult decât binevenită. Principalul partener al comitetului nostru a fost din nou, pentru al doilea an succesiv, organizația *Jeunesse et Patrimoine International* cu sediul la Paris, al cărei secretar general — dna Bernadette H. Gradis — a obținut pentru tinerii noștri 14 burse complete, inclusiv cheltuielile de transport, prilejuind participări pe durate variabile la stagii de pregătire în Franța și Italia. Au profitat 8 studenți de la Institutul de Arhitectură « Ion Mincu », 4 studenți de la Facultatea de Istorie a Universității București și doi arhitecți din generația tânără, cu toții selecționați în urma unor concursuri.

Șantiere românești de cercetare și restaurare în domeniul patrimoniului de monumente și situri istorice au primit la rândul lor câteva grupe de studenți sau de tineri specialiști veniți din Franța, pentru cunoaștere reciprocă și schimb de experiență. Unele din aceste grupe au fost integral în sarcina Comitetului român

ICOMOS, la altele, ca acelea care au luat parte la restaurări de pictură murală sau campanii de înregistrări de monumente, a fost vorba de o colaborare mai largă în care s-au implicat Academia de Arte Frumoase și Institutul de Arhitectură.

Deosebit de interesat în răspîndirea în țara noastră a documentelor și convențiilor internaționale din domeniul protecției și conservării patrimoniului mobil, Comitetul român ICOMOS s-a îngrijit de traducerea și publicarea în revistele noastre de specialitate a unor materiale considerate esențiale pentru alinierea țării noastre și a specialiștilor implicați în domeniu la principiile în continuă adaptare și perfectare cultivate pe plan internațional. Atît în Buletinul CNMASI cît și în revista Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie a văzut lumina tiparului textul *Chartei pentru protecția și conservarea patrimoniului arheologic*, adoptată la Lausanne la Adunarea generală ICOMOS din octombrie 1990 și există speranța ca definitivarea planului național de săpături arheologice pe anul în curs să țină seama de spiritul și chiar de prevederile concrete ale acestui document internațional.

Au marcat un real progres relațiile comitetului nostru cu forurile centrale ale ICOMOS (participare la reuniunea din mai 1991 a Comitetului Consultativ ICOMOS, format din președinții comitetelor naționale și din președinții comitetelor internaționale specializate, comitetul nostru fiind reprezentat de prof. dr. Aurelian Trișcu), înainte și după schimbările produse în secretariatul internațional. Noul director al secretariatului de la Paris a fost contactat de

semnatarul acestor rinduri la sfârșitul anului 1991, primindu-se asigurarea aceleiași deschideri în ceea ce privește participarea noastră la proiectele internaționale.

Relații speciale, ca decurgînd din interese comune suplimentare, au fost stabilite cu Comitetul maghiar ICOMOS și mai ales cu acela german, prilejuite printre altele de vizita unei delegații internaționale ICOMOS compuse din prof. Șerban Cantacuzino, membru al Comitetului executiv, dr. Werner von Trützschler, dr. Christoph Machat, dr. Marc Laenen și Martin Rill, în perioada 27 septembrie — 4 octombrie 1991. Printre acordurile încheiate cu acest prilej (partea română fiind reprezentată în principal de DMASI care dispune de cadrele specializate și de condițiile concrete necesare) se află și vasta acțiune de inventariere complexă a patrimoniului din cca 240 localități transilvănene, aflate în pericol de a-și pierde integral populația săsească și de a asista la dispariția fără urme a unui patrimoniu de civilizație medievală cu caracter de unicat european.

Totodată, comitetul român a participat, prin membrii săi și prin colaboratorii care, mai ales în timpul din urmă, s-au alăturat deseori la realizarea unor acțiuni comune, interne sau de caracter internațional, la manifestări publice, conferințe și mai ales organizări de expoziții, printre care aceea dedicată *Lemnului și civilizației lemnului în Norvegia* (București, oct. 1991) s-a bucurat de deosebit succes.

Manifestîndu-și profînda îngrijorare în legătură cu pierderile suferite de patrimoniul croat și în special de centrul istoric vechi al orașului Dubrovnik, înscris pe lista patrimoniului mondial, răspunzînd totodată apelului lansat de

ICOMOS și de celelalte organisme și organizații internaționale, Comitetul român ICOMOS a protestat energic împotriva acțiunilor militare și a distrugerilor produse de pe urma confruntărilor militare, cerînd autorităților române competente să folosească întreaga lor influență pentru salvarea ansamblului de la Dubrovnik.

În măsura în care Comitetul român ICOMOS va dispune de fondurile și mijloacele necesare, organizarea și sprijinirea activităților expoziționale în țară și peste hotare vor figura printre obiectivele sale. Este totuși mai probabil că, cel puțin pentru această etapă de consolidare a comitetului, cadrul administrativ-organizatoric și resursele financiare să ne oblige la păstrarea rolului mai modest de colaboratori la diferitele acțiuni privind domeniul nostru de interes. Sînt și din acest punct de vedere foarte multe de făcut.

La capitolul de realizări trebuie în orice caz incluse numeroasele prezențe publice ale membrilor Comitetului român ICOMOS, în presa de mare tiraj sau în aceea cu specific cultural, precum și prin intermediul mijloacelor audiovizuale.

Apreciînd în ansamblu activitatea ICOMOS din anul încheiat, pot fi reținute unele progrese în direcția creării unei structuri naționale independente, diferențiate de celelalte instituții și organisme înrudite — Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, Uniunea Arhitecților, Comisia Națională de Arheologie etc. — dar în ansamblul condițiilor existente în țară acest proces se anunță a fi de durată.

RADU POPA
președintele Comitetului român ICOMOS